

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 11P/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823200951
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľudmila Škvaridlová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2024:3823200951.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza samosudkyňou JUDr. Ľudmilou Škvaridlovou vo veci starostlivosti o maloletú A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XXX, D. B., zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XXX, D. B., zast. F. G. H. H., advokátom so sídlom Prievidzská 254/26, Bojnice a I. B., nar. XX.X.XXXX, bytom J., K. L. XXXX o zvýšenie výživného takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 18P 30/2014 zo dňa 16.septembra 2016 vo výroku č. I. tak, že súd z v y š u j e vyživovaciú povinnosť otca I. B., nar. XX.X.XXXX na maloletú A. B., nar. XX.X.XXXX zo sumy 120 eur mesačne na sumu 280 eur mesačne, ktoré výživné je otec p o v i n ý platiť vždy do 28-eho dňa predchádzajúceho mesiaca do rúk matky E. B., nar. XX.X.XXXX s účinnosťou od 1.apríla 2023.

II. Zameškané výživné za obdobie apríl 2023 až december 2023 v sume 1.440 eur je otec p o v i n ý splácať v mesačných splátkach vo výške 50 eur spolu s bežným výživným, vždy do 28-eho dňa predchádzajúceho mesiaca, od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného zaplatenia, pričom pri nezaplatení jednej splátky sa stáva splatný celý dlh.

III. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka podaním, doručeným súdu dňa 13.marca 2023 žiadala zvýšiť výživné na maloletú A. B., nar. XX.X.XXXX zo sumy 120 eur na sumu 350 eur s odôvodnením, že dcéra navštevuje 9.ročník základnej školy, otec pracuje v zahraničí a nie je ochotný sa na zvýšenie výživného dohodnúť. Matka má ešte ďalšie dve deti, dcéru A., ktorá je žiačkou 1.ročníka základnej školy a syna M., ktorý je vážne chorý, absolvuje chemoterapie, s čím sú spojené zvýšené náklady. Matka nepracuje, je na rodičovskej dovolenke. Výdavky v návrhu uviedla: hypotéka 250 eur, sporenie 55 eur, inkaso 220 eur, životné poisťky 150 eur, benzín 450 eur, telefón 50 eur, poisťka auto 140 eur, internet 10 eur, cestovné 50 eur, strava za obe deti 100 eur, družina 90 eur, kozmetika + oblečenie a synovi lieky 130 eur a triedny fond + ZRPŠ na obe deti 150 eur.

2. Matka návrh doplnila písomným podaním zo dňa 31.marca 2023 prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu, v ktorom uviedla, že naposledy bola určená vyživovacia povinnosť súdom na maloletú A. rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 18P 30/2014 zo dňa 16.9.2016, ktorým súd zaviazal otca prispievať na výživu maloletej mesačne sumou 120 eur, vždy vopred do 28-eho dňa predchádzajúceho mesiaca do rúk matky maloletej s účinnosťou od 1.9.2014.

Od posledného rozhodnutia súdu po úprave rodičovských práv a povinností k maloletej došlo k podstatným zmenám na strane maloletej spočívajúce vo zvýšených mesačných výdavkoch, ako aj

vo zvýšených výdavkoch matky maloletej. Zmena pomerov je jednak dospievanie maloletej, jej vývoj, vysoká viera inflácie, ktorá spôsobila zvýšený nárast cien na energiu, kúrenie, potraviny, doprava a iné. Matka maloletej je poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 383,80 eur, ide o jediný príjem matky okrem rodinných prídavkov, ktoré poberá na tri maloleté deti. Okrem maloletej A. má ďalšie dve vyživovacie povinnosti k maloletej A. N., nar. X.X.XXXX a k maloletému M. N., nar. XX.X.XXXX. Matka žije v spoločnej domácnosti s maloletou A. a s ďalšími dvomi maloletými deťmi a s M. N.. Rodina žije v 3-izbovom byte na adrese H. H. XX/X, J..

Maloletá A. má mesačné výdavky 485,50 eur, ktoré spočívajú: bývanie 65,50 eur, pričom celkom výdavky na bývanie činia 327,39 eur. Maloletá A. potrebuje osobitnú stravu, ktorá je finančne náročná, lebo má intoleranciu na niektoré potraviny, ďalšie náklady predstavujú náklady na oblečenie a obuv 50 eur, drogéria 30 eur, lieky 20 eur, platba v ZŠ 20 eur, voľnočasové aktivity 130 eur. Maloletá je po detskej obrne, v rámci fyzioterapie jazdí 1-krát do týždňa na koni a poplatok mesačne činí 100 eur. Ďalšie výdavky predstavuje suma 30 eur (vynakladaná na knihy, encyklopédie) a okuliare 20 eur. Otec maloletej je zamestnaný v zahraničí vo Švédsku. Inú vyživovaciu povinnosť okrem povinnosti k maloletej nemá. S maloletou sa nestretáva, nejaví o ňu záujem, na jej výžive sa podieľa iba výživným v zmysle rozhodnutia súdu. Naposledy mal kontakt s maloletou v júli 2015.

Matka pôvodne žiadala zvýšiť výživné na sumu 350 eur mesačne, ale týmto doplnujúcim návrhom navrhuje zvýšiť výživné na sumu 450 eur mesačne vzhľadom na výdavky a príjmy, ako aj súčasný zdravotný stav maloletých detí, aj maloletej a jej zárobkové možnosti.

Ďalej uviedla, že výdavky na maloletého M. N., ktorý je ťažko choré dieťa predstavujú 545,50 eur, má diagnostikovanú rakovinu kože a má ťažký ekzém. Musí absolvovať chemoterapie v počte 30, aktuálne absolvoval 21 chemoterapii. Za týmto účelom matka musí cestovať do Banskej Bystrici, čím má zvýšené náklady.

Ďalšie náklady má aj na maloletú A. N., celkom mesačne ich vyčíslila na sumu 459,20 eur.

3. Otec sa písomne k návrhu nevyjadril.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov maloletého dieťaťa, právneho zástupcu matky, oboznámil listinné dôkazy - návrh č.l. 1, oznámenie okresného úradu – katastrálneho odboru č.l.25, oznámenie ORPZ SR, dopravný inšpektorát Prievidza č.l.27, doplnený návrh matkou č.l.29, oznámenie bývalého zamestnávateľa matky č.l.31, oznámenie, resp. výmenné lístky, rodný list, potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku č.l.37, rozhodnutie sociálnej poisťovne č.l.37a, predpis nájomného č.l.38, inkaso č.l. 38a, zmluva o dodávke elektriky č.l.39, výdavky maloletej na ZŠ č.l.40, ďalšie výdavky oznámené školou č.l.41, správa kol. opatrovníka č.l. 48, pokladničný doklad č.l. 49, individuálny výchovno-vzdelávací program č.l.50-51, správa z diagnostického vyšetrenia č.l.52, 53 – 54, oznámenie Všeobecnej zdravotnej poisťovne č.l.68, daňový úrad č.l.70, daňové priznanie za rok 2020 č.l.71 – 88, oznámenie právneho zástupcu matky č.l. 92, výdavky SOŠ Kalinčiaka č.l.93, informácia o pracovných ponukách vo Švajčiarsku č.l.94-96, oznámenie úradu práce č.l.104, oznámenie Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza č.l.105, rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza č.l.106, potvrdenie úradu práce č.l. 109, listiny zo stretnutia s koordinátorom č.l.110 – 114, oznámenie koordinátora č.l. 121 – 123, potvrdenie o hľadaní zamestnania č.l. 124, uznesenie OS Trenčín sp. zn. 8OdK 265/2023 o vyhlásení konkurzu na otca maloletého č.l. 125, zápis zo stretnutia s koordinátorkou č.l. 126, oznámenie úradu práce č.l.132 - 145, oznámenie Všeobecnej zdravotnej poisťovne č.l. 146 – 148, oznámenie matky maloletého dieťaťa č.l. 156, pripojený spis OS Prievidza sp. zn. 18P 30/2014 a zistil tento skutkový stav:

5. Okresný súd Prievidza naposledy upravoval rodičovské práva a povinnosti k maloletej A. rozsudkom zo dňa 16.septembra 2016 sp. zn. 18P 30/2014, ktorým menil rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 13P 478/2010 zo dňa 26.4.2011 tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca I. B. voči maloletej A. B. zo sumy 60 eur mesačne na sumu 120 eur mesačne, ktoré otec bol povinný platiť vopred, vždy do 28-eho dňa predchádzajúceho mesiaca do rúk matky s účinnosťou od 1.9.2014. V prevyšujúcej časti návrh matky zamietol a rozhodol aj o zameškanom výživnom tak, že za obdobie od 1.9.2014 do 30.9.2016 v sume 1.500 eur súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 30 eur spolu s bežným výživným s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku až do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok pri vynechaní jednej mesačnej splátky. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 3.marca 2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Trenčín č. k. 19CoP 4/2017 zo dňa 9.2.2017.

Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplynulo, že matka v čase rozhodovania tejto právnej veci bola na materskej dovolenke so svojim druhým dieťaťom, bola poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 203,20 eur a rodinných prídavkov. Podľa tvrdenia otca mal vyplácanú pracovnú odmenu v sume 80 eur mesačne v hotovosti a zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza vyplynulo, že jeho príjem predstavoval sumu 250 eur mesačne. Otec v tom čase mal vedené aj exekúcie, ale súd poukázal na § 62 ods. 5 Zákona o rodine, kedy má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov, pričom dospel k záveru, že došlo k zmene pomerov na strane maloletej, ktorá bola staršia, jej náklady na výživu sa zvýšili od skoršieho rozhodnutia, preto zvýšil výživné zo sumy 60 eur mesačne na sumu 120 eur mesačne. Súd vychádzal pri určení výšky vyživovacej povinnosti zo zásady uvedenej v § 75 ods.1 Zákona o rodine. Súd sa vysporiadal aj s otázkou zdravotných problémov otca, ktoré uvádzal v tomto konaní, avšak zdravotné problémy súdu nepreukázal, pričom súd jeho zdravotný stav neprešetroval, pretože otec maloletej nebol v čase výsluchu u svojho lekára rok. V čase rozhodovania tejto právnej veci pracoval na stavbe ako pomocný robotník.

6. Z výsluchu matky maloletej na prvom pojednávaní v konaní č. k. 11P 13/2023 vyplynulo, že maloletá A. je žiačkou základnej školy. V 4.ročníku jej zistili ADHD, chodí na doučovanie slovenčiny, angličtiny a matematiky. Doučovanie matka platí a poplatok za 1 hodinu činí 14 eur. Maloletá chodí na doučovanie dvakrát do týždňa. Dcéra v dôsledku tohto ochorenia má krátkodobú pamäť. Užíva lieky, je alergik, má intoleranciu na niektoré potraviny, preto jej musí kupovať potraviny vhodné pre jej stravovanie. Z dôvodu, že má skrátene svalstvo, jazdí na koňoch a poplatok mesačne činí 100 eur. Toto jazdenie je zabezpečené v obci Lipník, kde chodí každú sobotu. Túto činnosť jej doporučil lekár. Dcéra do školy cestuje autobusom a v škole sa nestravuje. Otec maloletej nemá zameškané výživné. Matka podala návrh na zvýšenie výživného v roku 2023 z dôvodu, že hoci výživné bolo naposledy určené v roku 2014, celkom zvládala výdavky spojené s výživou maloletej, ale situácia sa zmenila tým, že má vážne chorého syna, ktorý má onkologické ochorenie. Matka býva s partnerom v spoločnej domácnosti, s ktorým má dve maloleté deti. Partner je živnostník. Bývajú v 3-izbovom byte v Prievidzi vo vlastníctve jej partnera. Matka nemá žiadnu hypotéku. Poplatky spojené s užívaním bytu vo výške 220 eur uhrádza jej partner, tiež uhrádza životné poisťky. Cestovné autobusom dcéry činí 50 eur mesačne. Ďalšie náklady sú aj poplatok do ZRPŠ 15 eur. Jej partner platí úver vo výške 250 eur mesačne, ktorý čerpal na kúpu bytu, ktorý teraz užívajú. Jej partner je vlastníkom pizzerie. Matka je na rodičovskom príspevku a poberá rodinný prídavok na tri deti vo výške 180 eur. Predtým pracovala v Korze v butiku, jej pracovný pomer má zachovaný. Nevie, kedy skončí rodičovská dovolenka, ale aktuálne je na predĺženej rodičovskej dovolenke. Nevie, či bude môcť pracovať.

Matka má informáciu od policajta, že otec zarobí 3.000 frankov, túto informáciu povedal policajtoví. Podala podnet na políciu za neplnenie si vyživovacej povinnosti, pretože otec si neplní včas a riadne vyživovaciu povinnosť voči maloletej A.. Dlh, ktorý otec mal vo výške 1.220 eur zaplatil. S maloletou dcérou sa nestretáva a nemá ani záujem. Občas sa stretnú náhodne v meste. Vzťah jej partnera k maloletej A. je dobrý. Rodičia jej finančne pomáhajú, inak všetko platí jej partner.

7. Z výsluchu otca maloletej vyplynulo, že od marca 2023 pracoval vo Švajčiarsku a jeho mesačný príjem činil 1.500 frankov. Nepracoval na základe pracovnej zmluvy, pracoval len na skúšku. Jeho odmena za výkon práce bola 15 frankov/m2. Býval v penzióne, kde poplatok činil 780 frankov mesačne. Dlh, ktorý mal na výživnom zaplatil. Má len jednu vyživovaciu povinnosť. Otec je slobodný a žije s partnerkou v Prievidzi. Predtým pracoval ako živnostník v stavebníctve, ale živnosť má aktuálne pozastavenú z dôvodu, že mal málo zákaziek, preto sa rozhodol ísť pracovať do zahraničia. Potvrdil, že s maloletou A. nemá žiadny kontakt a nekupuje jej ani darčeky a navyše na výživu neprispieva. Otec sa nelieči na žiadne ochorenie. Má dlh na zdravotnej poisťovni asi 4.000 eur, ktoré nespláca. Na sociálnej poisťovni dlh nemá. Má nejaké úvery aj pôžičky, nevedel uviesť súdu výšku týchto dlhov, ktoré nespláca. Má aj exekúciu. Býva na Trhovej ulici v Prievidzi s partnerkou a poplatky za užívanie bývania platí partnerka. Za marec 2023 zarobil 2.300 frankov, čo je asi 2.300 eur, z čoho musel zaplatiť bývanie 780 eur a dlh, ktorý mal na výživnom zaplatil zo sumy 2.300 eur a dlh zaplatil vo výške 1.220 eur. Uviedol, že vo Švajčiarsku pracovať nebude, lebo má asi reumu, bolia ho kolená, nevládze fyzicky pracovať, ale bude si hľadať prácu. Otec maloletej nemá vodičské oprávnenie. Dlh, ktorý má vo vzťahu k zdravotnej poisťovni nerieši. Je vyučený automechanik, túto prácu robil rok po skončení školy, preto ani neuvažoval, že by túto prácu vykonával, pretože nemá prax. Vzhľadom na jeho zdravotný stav by mohol robiť prácu skladníka, pretože fyzicky nevládze.

Otec k zárobku, ktorý uviedla matka 3.000 frankov uviedol, že pri výsluchu na polícii uviedol, že má sľúbenú mzdu 2.500 frankov.

Otec maloletej na druhom pojednávaní dňa 11. januára 2024 súdu uviedol, že si prácu hľadá, naposledy v Kauflande v sklade, kde bol plný stav, preto sa v Kauflande nezamestnal. Rovnako ho nezobrali do práce ani v Tesco. Jeho mesačný príjem bol z odovzdávania železa, čo robil krátku dobu. Aktuálne býva u kamaráta, neplatí mu poplatok za bývanie a prestravuje sa u matky. Nemôže bývať u rodičov, sú starobní dôchodcovia a nemá s nimi dobrý vzťah. Nemá teraz žiaden príjem. K lekárovi nechodí, nevie uviesť meno svojho lekára a nechodí ani k žiadnym odborným lekárom. Nelieči sa na žiadne ochorenia. Tvrdil, že má problémy s kĺbami. V júni 2023 sa zaevidoval na úrad práce, ale nemá nárok na žiadnu dávku v nezamestnanosti. Nezaplátil výživné za mesiac november a december 2023 a január 2024. Tvrdil, že fyzicky nevládze pracovať, preto odišiel do Švajčiarska. Dlh na zdravotnej poisťovni nespláca a bol na neho vyhlásený konkurz. Aj naďalej sa o dcéru nezaujíma. Z dôvodu, že nemá žiaden príjem, navrhol zvýšiť výživné na sumu 200 eur mesačne.

8. Právny zástupca matky v priebehu konania uviedol, že navrhuje zvýšiť výživné na sumu 350 eur mesačne, čo považuje za minimálne zvýšenie vzhľadom na to, že nebola vyživovacia povinnosť upravovaná, resp. zvyšovaná 9 rokov. Poukázal na to, že je nárast miezd, má inú hodnotu euro, ako to bolo v skoršom rozhodnutí, maloletá má 14 rokov a je staršia od posledného rozhodnutia súdu. Je potrebné prihliadnuť aj na to, že otec má len jednu vyživovaciu povinnosť. Matka má tri vyživovacie povinnosti na tri maloleté deti, pričom jedno dieťa je choré, preto sa matka nemôže zamestnať a je na predĺženej materskej dovolenke. Toto je nevýhoda na strane matky, ktorá poberá len rodičovský príspevok. Ak by sa otec maloletej zamestnal ako automechanik, jeho príjem by predstavoval v hrubom 1.600 eur aj s odmenou a túto prácu by mohol vykonávať v Prievidzi. Okrem toho sú aj iné ponuky v zahraničí. Navrhol zameškané výživné splácať vo výške 50 eur mesačne.

9. Kolízny opatrovník v priebehu konania uviedol, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby súd zvýšil výživné, pretože 9 rokov nebola vyživovacia povinnosť zvyšovaná, pričom maloletá je žiačkou od septembra 2023 strednej odbornej školy, má možnosť si rozširovať vedomosti a vzdelávať sa a podľa informácie matky patrí medzi najlepšie žiačky v triede. Navrhla zvýšiť výživné na sumu 350 eur od septembra 2023.

Šetrenie u matky vykonané nebolo, pretože mladší syn má vážne ochorenie, nebolo možné vstúpiť do domácnosti, preto hovorila s matkou na začiatku januára 2024, ktorá uviedla, že maloletá A. jej veľmi v domácnosti pomáha aj s vážne chorým dieťaťom a keby niet dcéry, nevie ako by situáciu zvládla. Dcéra je už vyspelá a pomáha jej a je pre ňu psychickou oporou.

10. Z predložených listinných dôkazov založených v súdnom spise súd zistil nasledovné:

11. Podľa oznámenia ORPZ SR Prievidza, Okresného dopravného inšpektorátu, matka maloletého dieťaťa a otec nie sú držiteľmi a vlastníkami motorových vozidiel na území Slovenskej republiky.

12. Bývalý zamestnávateľ matky MICHELL s.r.o. B. XXX/X, O. oznámil súdu, že matka maloletých detí je už niekoľko rokov prerušovane na rodičovskej dovolenke, roky nepracuje a nemá u nich žiaden príjem. Rodičovská dovolenka stále trvá.

13. Z vydaného lístku na odborné ošetrenie ošetrojúceho lekára H. P. vyplýva, že maloletá sa lieči na celiakiu, má ekzém a je alergik

14. Podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava zo dňa 7. septembra 2021, matka maloletých detí má nárok na materské z nemocenského poistenia zamestnanca zamestnávateľa MICHELL s.r.o. so sídlom Bratislava vo výške 18,69 eur/deň od 31. augusta 2021 do zániku nároku na materské, najdlhšie do konca roka.

15. Podľa predpisu úhrad spojených s užívaním a správou bytov Okresného správcovského bytového družstva Prievidza zo dňa 6.5.2022, predpis na poplatkoch spojených s užívaním bytu nachádzajúci sa v J., na ul. H. XX/X činí mesačne 282,75 eur.

K uvedenému sú predložené aj listiny o dodávke elektriny.

16. Základná škola s materskou školou v Prievidzi na ul. Necpalskej vyčíslila výdavky na maloletú A., keď bola žiačkou 9.ročníka v školskom roku 2022/2023. Celkom tieto výdavky predstavovali sumu 94,55 eur a pozostávajú z pomôcok do 9.ročníka, sada Daffer 12,25 eur, rodičovský príspevok 15 eur,

príspevok na pomôcky na výtvarnú výchovu 5 eur, pracovné zošity z fyziky a z geografie 2 x po 2,90 eur, pracovný zošit z dejepisu 3,80 eur, pracovné zošity zo slovenského jazyka 3,10 eur + 4,40 eur, komparo 6,90 eur, WocaBee za november – jún 9,60 eur, fotokorekty v skupinke a skupinka 1,50 eur + 1,20 eur, fotoportrét 13 eur a fototablo 13 eur.

17. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podal zo dňa 11.apríla 2023 správu zo šetrenia, z ktorej vyplynulo, že spisová dokumentácia maloletej A. je evidovaná na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately od mája 2008 z dôvodu hlásenia o narodení dieťaťa slobodnej matke. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 13P 478/2010 bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný platením výživného.

Ďalším rozsudkom č. k. 5P 77/2012 zo dňa 10.9.2012 bol upravený styk otca s maloletým dieťaťom. Naposledy bola určená vyživovacia povinnosť otcovi na maloletú A. rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 16.9.2016 č. k. 18P 30/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trenčín č. k. 19CoP 4/2017, kedy súd zvýšil vyživovaciu povinnosť na sumu 120 eur mesačne.

Z tejto správy ďalej vyplynulo, že úrad nemohol prešetriť pomery u matky, stretol sa s matkou osobne dňa 5.4.2023, lebo nikto nemohol prísť navštíviť jej domácnosť, rodina bola v izolácii z dôvodu podrobenia sa náročnej chemoterapie jej mladšieho syna M. N., nar. XX.X.XXXX. Uviedla, že maloletý sa podrobil 22 chemoterapiám z celkového počtu 30, ktoré úspešne absolvoval. Uviedla, že otec maloletej A. pracuje v zahraničí a nemá na neho telefonický kontakt. Z dôvodov vyššie uvedených úrad neprešetril pomery fyzicky ani u matky, ani u otca maloletej.

18. Matka predložila do súdneho spisu potvrdenie o nákupe tabletu na dištančné vzdelávanie v sume 562,98 eur dňa 19.12.2022.

19. Matka predložila do súdneho spisu zo základnej školy, ktorú maloletá navštevovala na Necpalskej ulici v Prievidzi Individuálny výchovno-vzdelávací program zameraný so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami pre maloletú A., keď bola žiačkou 9.ročníka tejto školy a Individuálny výchovno-vzdelávací program bol určený na rok 2022/2023.

Z obsahu tohto Individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu vyplynulo, že žiačka je so zdravotným znevýhodnením s ADHD s priemerným kognitívnym profilom a s miernym narušením psychického vývinu. Je vedené CŠSP Prievidza od marca 2017. Má problémy s učením, najmä v slovenskom jazyku a matematike. Má poruchu aktivity a pozornosti. Je od útleho veku sledovaná pedopsychiatrom pre opozično-vzdorovitú poruchu, hyperkinetickú poruchu, úzkosti a emočné poruchy.

Na základe odborných vyšetrení bolo ďalšie vzdelávanie zmenené formou školského začlenenia žiačky, ako žiačky so zdravotným znevýhodnením s hyperkinetickou poruchou (porucha pozornosti) do bežnej triedy ZŠ. Jej zdravotný stav si vyžaduje počas vzdelávania prítomnosť asistenta učiteľa.

20. Matka ďalej predložila dve správy z diagnostického vyšetrenia (psychologického vyšetrenia) z Centra špeciálno-pedagogického poradenstva v Prievidzi zo dňa 30.10.2022 a 18.12.2022, z ktorej správy zo dňa 18.12.2022 zo záveru vyplynulo, že ide o žiačku so zdravotným znevýhodnením, s ADHD s priemerným kognitívnym profilom a odporúčanie bolo pokračovať vo vzdelávaní formou individuálnej integrácie.

21. Podľa oznámenia Všeobecnej zdravotnej poisťovne Prievidza zo dňa 4.5.2023 otec maloletej má ku dňu 4.5.2023 evidované pohľadávky na poisťom v čiastke 5.257,20 eur.

22. Podľa daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2020, otec maloletej A. mal príjmy 5.940 eur a výdavky 3.918,55 eur a základ dane 2.021,45 eur.

23. Z ďalšieho daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2021 vyplynulo, že otec maloletej mal príjmy 6.150 eur, výdavky 3.690 eur a základ dane 2.460 eur.

24. Maloletá A. v školskom roku 2023/2024 nastúpila na Strednú odbornú školu obchodu a služieb v Prievidzi na Ul. Nábr. J. Kalinčiaka a škola vyčíslila v podaní zo dňa 2.6.2023 predbežné náklady na štúdium, ktoré činia celkom 330 eur.

25. Právny zástupca matky predložil do súdneho spisu informácie o pracovnom mieste ponúknuté vo Švajčiarsku, kde by mohol otec maloletej vykonávať prácu sádrokartónistu, kde ponúknutý plat je v hrubom 31,50 – 34,50 švajčiarskych frankov/hodina, nástup priebežne počas celého roku, ide o prácu montáž stropných konštrukcií, priečkových stien s následným vyplnením izolácie, realizácia spojov a rohov a dokončovacie práce a iné, ubytovanie od 600 eur do 900 švajčiarskych frankov, pracovný čas 8 až 9 hodín denne, 5-krát do týždňa, je tu uvedený aj kontakt na osobu, ktorá by zabezpečila prácu. Ďalšia práca v Nemecku s nástupným platom 4.000 eur, zabezpečuje firma SLOV-STAV SK s.r.o.; ďalšia práca automechanik autorizovaného servisu DH MEDIA s.r.o. s miestom výkonu práce Prievidza a mzdové podmienky 1.600 eur + odmeny.

26. Podľa oznámenia Sociálnej poisťovne Prievidza zo dňa 7.8.2023, otec požiadal o dávku v nezamestnanosti od 21.6.2023, ktorá mu nebola priznaná. Iné dávky nepoberá.

27. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza oznámil dňa 4.8.2023 súdu, že eviduje voľné pracovné miesta na pozíciu robotníckeho charakteru, ktoré zamestnávateľia ponúkajú a zároveň súdu predložil aj zoznam týchto miest evidovaných (založených v súdnom spise č.l. 133-145).

28. Súd vyžiadal z úradu práce voľné pracovné miesta, pričom z tohto zoznamu voľných pracovných miest okrem iného vyplýva, že práca automechanika v Prievidzi je so mzdou od 1.200 eur, natierač-lakovník od 1.350 eur, murár od 700 eur, strážnik od 700 eur, skladník od 816 eur, operátor výroby od 800 eur, pekáč 800 eur, pracovník v kuchyni 700 eur, pomocník od 700 eur a iné.

29. Súd požiadal koordinátora, vyššieho súdneho úradníka Okresného súdu Prievidza, aby zrealizoval stretnutie s rodičmi maloletej.

Koordinátor určil niekoľko termínov stretnutí s rodičmi, aj s právnym zástupcom matky, výsledkom tohto stretnutia bol návrh právneho zástupcu matky, aby sa rodičia dohodli na zvýšení výživného na sumu 350 eur mesačne. Otec tvrdil, že nemá žiaden príjem, naposledy mal príjem 100 eur až 200 eur zo zberu železa, býva u kamaráta, neplatí mu za bývanie, lebo nemá žiaden príjem. Nevedel preukázať skončenie pracovného pomeru vo Švajčiarsku, ani vznik pracovného pomeru, nevedel preukázať, že vôbec pracoval vo Švajčiarsku a tvrdil, že nemal uzavretú žiadnu dohodu a pracoval vo Švajčiarsku pred 7 – 8 mesiacmi. Ako robotník na stavbách pred prácou vo Švajčiarsku zarobil 100 eur až 200 eur mesačne.

Otec s návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasil, preto súd vo veci rozhodol meritórnym rozhodnutím.

30. Súd zhodnotením skutkového stavu dospel k záveru, že návrh navrhovateľky, matky na zvýšenie výživného maloletého dieťaťa je podaný dôvodne.

31. Podľa § 62 ods.1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

32. Podľa § 62 ods.2 cit. zákona, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

33. Podľa § 62 ods. 3 cit. zákona, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

34. Podľa § 62 ods. 4 cit. zákona, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

35. Podľa § 62 ods. 5 cit. zákona, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

36. Podľa § 65 ods.1 cit. zákona, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

37. Podľa § 75 ods. 1 cit. zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

38. Podľa § 75 ods. 2 cit. zákona, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa

39. Podľa § 78 ods. 1 cit. zákona, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh

40. Podľa § 78 ods.3 cit. zákona, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

41. Pokiaľ dôjde k zmene pomerov, môže súd rozhodnutie podľa Civilného sporového poriadku meniť aplikujúc § 78 Zákona o rodine. Hmotnoprávnou podmienkou, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť je teda zmena pomerov, musí ísť o podstatnú zmenu pomerov, pričom súd musí prihliadnúť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť tieto okolnosti dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Nestačí len úvaha súdu o tom, že je doterajšie výživné neprimerané. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne – okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného alebo objektívne – vývojom životných nákladov podľa § 78 ods.3 Zákona o rodine. Na strane povinného môže byť takouto zmenou strata zamestnania, vtedy súd je povinný skúmať príčiny straty zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a iné. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami, napr. nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb – u školou povinných detí, zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky, zmena majetkových pomerov a podobne. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

Zmena výšky výživného je možná najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov. Túto skutočnosť má súd objektívne zistiť.

V § 78 ods.3 Zákona o rodine je obsiahnutá „valorizačná klauzula“, jej znenie umožňuje súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov, zohľadnil aj zmenu výšky (vývoj) životných nákladov. Výška životných nákladov je zrejmá, napr. z cien spotrebného koša, z miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Keďže sa na vývoj životných nákladov podľa Zákona o rodine musí prihliadať pri zmene pomerov, možno vyvodiť, že vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá aj sama o sebe odôvodňuje zmeny výšky výživného.

42. Naposledy bola upravená výška výživného rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 18P 30/2014 zo dňa 16.septembra 2016, kedy súd zvýšil výživné zo sumy 60 eur na sumu 120 eur na maloletú A., ktoré otec bol povinný platiť vždy vopred do 28-ého dňa predchádzajúceho mesiaca do rúk matky. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplynulo, že matka v tom čase bola na materskej dovolenke s rodičovským príspevkom vo výške 203,20 eur. Maloletá A. mala v tom čase 6 rokov a bola žiačkou 1.ročníka základnej školy.

Otec pracoval v spoločnosti EUROPAVING s.r.o. so sídlom v Čadci a mesačná odmena podľa dohody bola 80 eur. Súd poukázal na to, že v správe úradu práce, sociálnych vecí a rodiny bola uvedená jeho mzda vo výške 250 eur mesačne. Súd zvýšil výživné otca na maloletú A. zo sumy 60 eur na sumu 120 eur s odôvodnením, že mal dostatočne preukázané, že v možnostiach otca bolo sa zamestnať v okrese Prievidza a to s takým mesačným zárobkom, ktorý by pokryl výšku určeného výživného. Otec sa mohol v tom čase uplatniť na trhu práce podľa ponúk voľných pracovných miest v danom regióne so zreteľom aj na jeho vek a kvalifikáciu a tiež aj prax. V skoršom rozhodnutí nepreukázal zdravotné problémy, hoci tvrdil, že má zdravotné problémy. Mohol v tom čase dosiahnuť vyšší príjem v porovnaní s tým, ktorý by podľa predloženej dohody dosiahol, t. j. 80 eur mesačne, ktorá odmena mu bola vyplácaná na základe dohody a to fyzicky odovzdaná do jeho rúk. Otec v tom čase mal len jednu vyživovaciu povinnosť a matka mala dve vyživovacie povinnosti.

Od poslednej úpravy výživného uplynulo 9 rokov, kedy kvalitatívne došlo k zmene pomerov od posledného súdneho rozhodnutia z dôvodu veľkého nárastu cien základných životných potrieb, došlo k zmene aj na strane maloletej A., ktorej zdravotný stav si vyžaduje pravidelné návštevy u odborných lekárov, s čím sú spojené zvýšené náklady. Náklady na výživu maloletej súvisiace s nákupom oblečenia, obuvi, školských potrieb, cestovného, stravy, liekov a doplnkovej výživy vzrástli, lebo jej zdravotný stav nie je dobrý a vyžaduje si zvýšenú starostlivosť. Okrem pravidelných mesačných nákladov na maloletú je potrebné prihliadnuť aj na náklady spojené s bývaním. Všetky náklady na výživu zabezpečuje matka zo svojho príjmu, rodičovského príspevku, ktorý aktuálne poberá vo výške 383,80 eur a rodinných prídavkov vo výške 180 eur. Matka má okrem vyživovacej povinnosti na maloletú A. aj ďalšie dve maloleté deti s partnerom I. N..

Otec maloletej A. si plní vyživovaciu povinnosť vo výške 120 eur. V minulosti mal dlh na výživnom vo výške 1.220 eur, ktorý vyplatil zo mzdy dosiahnutej vo Švajčiarsku, kedy v marci 2023 jeho príjem predstavoval 2.500 frankov. Išlo o jeho prácu, ktorá bola krátkodobá z dôvodu, že mal zdravotné problémy a nevládal robiť podľa vyjadrenia otca maloletej, túto prácu vo Švajčiarsku ukončil z tohto dôvodu. Nevedel preukázať žiadnym listinným dôkazom, že túto prácu vykonával u švajčiarskeho zamestnávateľa, pretože podľa jeho tvrdenia nemal uzavretú žiadnu zmluvu a žiadnu dohodu so zamestnávateľom a pracoval tam len krátko. Otec maloletej A. v priebehu konania tvrdil, že má zdravotné problémy, preto nemôže vykonávať hocijakú prácu, pričom je vyučený automechanik, ale túto prácu vykonával len veľmi krátku dobu. Keď sa vrátil zo Švajčiarska nepracoval, na úrad práce sa prihlásil až 21. júna 2023 bez nároku na dávku v nezamestnanosti. Býval s priateľkou, ktorá platila poplatok spojený s užívaním bytu, ale v priebehu konania sa odsťahoval a býval u kamaráta, ktorému neprispieval na poplatky spojené s užívaním bytu, stravoval sa u rodičov, s ktorými nemá dobré vzťahy. Krátkodobo sa živil len zberom železa a v čase druhého pojednávania, t. j. 11. januára 2024, teda v čase rozhodovania tejto právnej veci nemal žiaden príjem a nikde nepracoval. Hoci otec maloletej tvrdil, že nemá dobrý zdravotný stav, nemôže vykonávať hocijakú prácu, pretože ho bolia kĺby a asi má reumu, nebol u svojej obvodnej lekárky, ani u odborných lekárov s odôvodnením, že dlhodobo u lekárky nebol, nevie ani, ako sa jeho všeobecná lekárka volá, pričom pri vstupnej prehliadke by musel zaplatiť 70 eur, ktoré nemá. Z tohto dôvodu nenavštevuje žiadnych lekárov. Automechanika by nemohol vykonávať, pretože túto prácu robil krátkodobo, ale mohol by vykonávať jednoduchú prácu, napr. v sklade. Tvrdil, že si prácu hľadá, ale preukázal len jedným potvrdením z obchodného domu Tesco Prievdza, že jeho žiadosť je zaevidovaná. V priebehu konania navrhol zvýšiť výživné zo sumy 120 eur na sumu 200 eur, s čím matka nesúhlasila a vzhľadom k postoju otca maloletej, ktorý nepracuje, zdravotné problémy nepreukázal a ani iný vážny dôvod objektívneho alebo subjektívneho charakteru, prečo by nemohol vykonávať profesiu robotníckeho charakteru a hlavne z dôvodu, že 9 rokov nebola zvyšovaná vyživovacia povinnosť, s prihliadnutím i na zdravotný stav maloletej, čo je preukázané listinnými dôkazmi, súd zvýšil výživné otca na maloletú A. zo sumy 120 eur mesačne na sumu 280 eur mesačne s účinnosťou od 1. apríla 2023, od podania návrhu.

Zmena pomerov u maloletej nastala tým, že došlo k zvýšeniu životných nákladov, maloletá už nie je žiačkou základnej školy, ale Strednej odbornej školy Kalinčiaka v Prievdzi, s čím sa zvýšili náklady, lebo maloletá je o 9 rokov staršia a jej náklady na výživu sa zvýšili. Súd má preukázané aj potreby maloletej, okrem poplatkov za lieky, ide o poplatky do školy, poplatok za jazdu na koni, čo má doporučené od lekára, nakoľko prekonala detskú obrnu, túto liečbu jej doporučil aj fyzioterapeut, jazda na koni predstavuje platba 100 eur mesačne, tiež úprava stravy, lebo na niektoré potraviny má intoleranciu.

Tak, ako súd uviedol už vyššie, matka má tri vyživovacie povinnosti, z toho má vyživovaciu povinnosť aj voči maloletému synovi M. N. vo veku 2 a pol roka, ktorý je vážne chorý, je onkologický pacient. Tým, že matka je na predĺženej rodičovskej dovolenke, nemôže pracovať, jej príjem predstavuje len rodičovský príspevok a rodinné prídavky. Inkaso, hypotéku na byt a ostatné náklady hradí partner, s ktorým má dve deti, maloletú A. N. a maloletého M. N., na ktoré je tiež povinná prispievať na ich výživu. Otec maloletej neprispieva navyše žiadnou sumou na jej výživu, darčeky maloletej nekupuje, nestretáva sa s ňou a nemá o ňu záujem.

Porovnaním mesačných nákladov na maloletú A. v roku 2014 a v súčasnosti a porovnaním aj mesačných príjmov oboch rodičov, súd dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach otca platiť na výživu maloletej sumu 280 eur, pričom súd zdôrazňuje, že v ponuke voľných pracovných miest na úrade práce sú pracovné pozície automechanika s mesačnou odmenou od 1.200 eur, natierač, lakovník 1.350 eur, murár od 700 eur, skladník od 816 eur, pričom takúto prácu by podľa tvrdenia otca mohol vykonávať, teda, ak by bol otec maloletej aktívny, mohol sa v regióne svojho trvalého bydliska zamestnať a dosiahnuť príjem od 700 eur po 1.200 eur, pričom ponuka voľných pracovných miest je ponuka zodpovedajúca jeho vzdelaniu, veku a kvalifikácii. Tak, ako tvrdil v čase skoršieho rozhodnutia, tak

tvrdil aj v čase rozhodovania tejto právnej veci, že má zdravotné problémy, ale ani v jednom prípade nepreukázal, o aké zdravotné problémy ide, či sa na nejaké zdravotné problémy liečil alebo lieči a že sú to práve zdravotné problémy, ktoré mu bránia vykonávať pracovnú činnosť.

Nielen náklady na maloletú, ale aj potreby maloletej sú určite vyššie, ako v čase skoršieho rozhodnutia v roku 2014 už tým, že je staršia o 9 rokov. Okrem toho otec maloletej nemá inú vyživovaciu povinnosť. Má dlh na všeobecnej zdravotnej poisťovni, tento neriešil a nespláca. Až v priebehu konania podal návrh na vyhlásenie konkurzu.

Vyživovacia povinnosť je zákonná vyživovacia povinnosť, ktorú sú povinní si rodičia plniť až dovtedy, pokiaľ deti nie sú schopné sa samostatne živiť. Maloletá A. je odkázaná na výživu svojich rodičov, pričom matka jej výživu zabezpečuje osobnou starostlivosťou, zabezpečuje ju aj materiálne, pričom jediný príjem na maloletú je rodinný prídavok 60 eur a výživné vo výške 120 eur otca.

V čase skoršieho rozhodnutia matka bola na materskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok 203,20 eur a rodinný prídavok. V čase aktuálneho rozhodnutia je poberateľkou tiež rodičovského príspevku vo výške 383,80 eur a rodinných prídavkov vo výške 180 eur na tri deti a iný príjem nemá.

Pri zvýšení vyživovacej povinnosti súd prihliadol na to, že otec má len jednu vyživovaciu povinnosť, nepreukázal žiadny objektívny ani subjektívny dôvod, ktorý by mu bránil vykonávať pracovnú činnosť, pričom pri stanovení jeho mesačného príjmu vychádzal z potencionálneho príjmu, ktorý by zarobil, ak by vykonával prácu robotníckej profesie, t. j. od 700 eur do 1.600 eur mesačne.

Účinnosť výživného súd určil od podania návrhu, t. j. od 1.apríla 2023, súd akceptoval návrh matky.

Za obdobie od 1.apríla 2023 do 31.decembra 2023 vznikol nedoplatok na výživnom v sume 1.440 eur (9 mesiacov x 160 eur = 1.440 eur), ktoré súd povolil splácať otcovi v mesačných splátkach vo výške 50 eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok.

43. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na odvolací súd - súd II. inštancie, písomne v troch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.